

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ОСНОВ МЕНЕДЖМЕНТУ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ МАГІСТРА
ЗА СПЕЦІАЛІСТЮ 073 МЕНЕДЖМЕНТ
для іноземців та осіб без громадянства**

Розглянута на засіданні
Приймальної комісії
«15» березня 2022 р.
Протокол № 6

Суми – 2022

Програма фахового вступного випробування з «Основ менеджменту» для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю 073 Менеджмент для іноземців та осіб без громадянства

Ухвалена на засіданні кафедри
менеджменту освіти та педагогіки вищої школи
21 лютого 2022 р.
Протокол № 7

Завідувач кафедрою менеджменту освіти та
педагогіки вищої школи
_____ професор О.Г. Козлова

Голова фахової атестаційної комісії
_____ професор О.Г. Козлова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування з «Основ менеджменту» для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю 073 Менеджмент, кваліфікація «Магістр менеджменту за спеціалізацією Управління закладом освіти» освітня програма: Менеджмент освіти для іноземців та осіб без громадянства, які мають базову освіту та повну вищу.

XXI століття характеризується як століття інформації та особистості, яка вільно орієнтується у насиченому інформаційному потоці та здатна приймати ефективні управлінські рішення. Освітні установи, діючи в умовах ринкової економіки, вимагають високоефективного менеджменту, заснованого на сучасних концепціях, стратегіях і моделях управління, орієнтованих на досягнення конкретного освітнього результату. Основною фігурою й динамічною силою цього варіативного процесу стає компетентний менеджер, здатний бачити майбутнє і приймати якісні управлінські рішення.

Підготовка майбутніх менеджерів освіти до професійного становлення і творчої діяльності у навчальних закладах України є актуальним питанням вищої освіти. Про це свідчать Закони України “Про вищу освіту”, Державна програма “Вчитель”, Національна доктрина розвитку освіти України в XXI столітті, Декларація про європейський простір для вищої освіти, “Концептуальні засади реформування педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір”. Програма фахового вступного іспиту зі спеціальності 073 «Менеджмент» побудована з урахуванням сучасних поглядів науковців і практиків на складові управлінського процесу, послідовності їх формування та актуальності в умовах сьогодення.

Мета фахового вступного іспиту – виявити готовність абітурієнтів до творчого управлінського мислення, визначити рівень знань абітурієнтів з питань методологічного та технологічного супроводу управлінської діяльності.

Науковими основами спеціальності 073 «Менеджмент» є положення менеджменту в освіті. На початковому етапі програма вступного усного іспиту зі спеціальності передбачає успішне володіння абітурієнтом навчальним матеріалом зі спеціальності та **повинен знати:**

- знати підходи в менеджменті;
- вітчизняні та зарубіжні моделі менеджменту;
- сучасні теоретичні засади у менеджменті.
- знати понятійний апарат зі спеціальності.

Крім того, абітурієнт *повинен володіти:* навичками системного та аналітичного мислення, аналізу інформації, що постійно оточує і такі навички використовувати у процесі вирішення педагогічних ситуацій.

Абітурієнт має вміти:

- застосовувати різні методологічні підходи до аналізу системи менеджменту;
- формувати модель управління з урахуванням різних теоретичних засад менеджменту;
- аналізувати сучасні концепції управління освітою на основі визначення провідних методологічних засад менеджменту;
- застосовувати набуті знання у безпосередній практичній діяльності;
- узагальнювати та використовувати передовий педагогічний досвід і сучасні досягнення вітчизняної і зарубіжної педагогічної науки;
- моделювати та здійснювати педагогічний експеримент, правильно і ефективно обирати та застосовувати методи науково-педагогічного дослідження; правильно обирати та застосовувати методи і форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Система оцінювання:

Не склав – 0 – 99 балів

Початковий рівень – 100 – 129 балів

Достатній рівень – 130 – 153 балів

Середній рівень – 154 – 176 балів

Високий рівень – 177 – 200 балів

Форма фахового вступного випробування з «Основ менеджменту» для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю 073 Менеджмент – усний іспит.

Кількість білетів – 21, у яких представлено по 2 теоретичних питання та 1 педагогічна ситуація.

Час підготовки до складання усного іспиту – 10 хв.

Час відведений на відповідь по білету – 10 хв.

Питання зі спеціальності:

1. Що визначають цілі діяльності організації?
2. Сутність управлінської діяльності менеджера та специфіка її оцінювання.
3. Функціональні ролі сучасного менеджера.
4. Лідерство в освіті.
5. Стилi педагогічної взаємодії.
6. Складові позитивного іміджу менеджера.
7. Методи оцінювання педагогічної діяльності.
8. Структурні складові портфоліо менеджера.
9. Педагогічна експертиза навчальних досягнень учнів.
10. Експертна оцінка професійних компетенцій педагога.
11. Основні поняття кадрової політики у організації.
12. Психологічні засади мікроклімату у колективі організації.
13. Кадрове забезпечення у організації.
14. Право інтелектуальної власності педагогічних працівників.
15. Технології управлінського впливу вчителя.
16. Зміст управління педагогічним персоналом у організації.
17. Цілі та завдання управління колективом організації.
18. Сучасні тенденції реформування освіти.
19. Основні напрями управління персоналом організації.
20. Методи оцінювання діяльності керівника.
21. Дайте визначення загальних принципів менеджменту?
22. Як визначають цілі діяльності організації?
23. Перерахуйте компоненти системи організації.
24. Які ознаки мають складні організації?
25. Дайте визначення поняття «менеджер».
26. Дайте визначення поняття «керівництво».
27. Дайте визначення поняття «схильність».
28. З яких компонентів складається управлінська позиція особистості?

29. Дайте визначення поняття «лідер».
30. Дайте визначення поняття «влада».
31. Дайте визначення поняття «повноваження».
32. Яка ознака лежить в основі класифікації загальних функцій управління?
33. Що належить до елементів процесу управління організацією?
34. Дайте визначення поняття «проблема» у організації.
35. Дайте визначення поняття «делегування повноважень».
36. В яких документах закріплюються повноваження персоналу організації?
37. З яких елементів складаються повноваження посадової особи?
38. У чому полягає ціль функції контролю?
39. Дайте визначення поняття «управління».
40. Дайте визначення поняття «менеджмент».
41. У чому полягає загальна мета управління організацією?
42. Які функції управління організацією?
43. Яка ознака лежить в основі класифікації загальних функцій управління організацією?
44. Що слід розуміти під методами управління організацією?
45. Які методи вирішення функціональних задач гальмують прояви ініціативи та творчості персоналу?
46. Якими методами та засобами здійснюватиметься контроль за виконанням плану у організації?
47. Що є результатом роботи менеджера?
48. Що є предметом праці менеджера?
49. Які основні ознаки успішності менеджера організації?
50. У чому полягає сутність діагностичної функції контролю у організації?
51. Дайте визначення поняття «стратегія».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відповіді на фаховому вступному випробуванні з «Основ менеджменту» для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю 073 Менеджмент оцінюються фаховою атестаційною комісією за шкалою від 0 до 200 балів. Загальні критерії оцінювання знань абітурієнтів та їх відповідність шкалі від 0 до 200 балів наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерії оцінювання знань абітурієнтів

Рівень компетентності	за шкалою від 0 до 200 балів	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий рівень	177– 200	Абітурієнт виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв рекомендовану програмою літературу; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та якісному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
Середній рівень	154 – 176	Вступник виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
Достатній рівень	130 – 153	Вступник виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; упорався з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою рекомендованою програмою.
Початковий рівень	100 – 129	Вступник не може дати необхідної кількості аргументованих відповідей, не може вирішити завдання або ситуацію.
Не склав	0 – 99	Вступник не може дати відповідь, не може вирішити завдання або ситуацію.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Атестація і самоатестація загальноосвітніх шкіл / М.І. Сметанський, В.М. Галузяк, М.І. Слободянюк, В.І. Шахов. – Вінниця: Книга-Вега, 2002. – 320 с.
2. Атестація педагогічних працівників: нормативний та науково-методичний аспекти. – Харків: ХОНМІБО, 2004. – 104 с
3. Балыхин Г. А. Управление развитием образования: организационно-экономический аспект / Г. А. Балыхин. – М. : ЗАО Изд-во «Экономика», 2003. – 428 с.
4. Бегей В. М. Демократизація управління загальноосвітньою школою / В. М. Бегей. – Тернопіль: ЛДУ, 1994. – 195 с.
5. Бесєдін М. О. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційний підхід (модульний варіант) : Підручник / М. О. Бесєдін, В. М. Нагаєв. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 496 с. – С. 21 –35. (Еволюція управлінської думки).
6. Беспалько В.П. Слагаемые педагогических технологий / В.П. Беспалько. – М. : Педагогика, 1989. – 192 с.
7. Бешелев С.Д. Экспертные оценки / С.Д. Бешелев, Ф.Г. Гурвич. – М. : Наука, 1973. – 137 с.
8. Бондар В. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі / В. Бондар. – К. : ФАДА, ЛТД, 2000. – 191с.
9. Бондарь В. И. Управленческая деятельность директора школы: Дидактический аспект / В. И. Бондарь. – К. : Рад. школа, 1987. – 160 с.
10. Даниленко Л. І. Модернізація змісту, форм та методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи : Монографія / Л. І. Даниленко. – 2-е вид. – К. : Логос, 2002. – 140 с.
11. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття), затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 1993 р. № 896 // Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Уклад. : О. О. Любар; за ред. В. Г. Кременя. – К. : Знання, 2005. – С. 600–623 ; (редакція зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 576 (576-96-п) від 29.05.96). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/896-93-п>
12. Дмитренко Г. А. Стратегічний менеджмент, цільове управління освітою на основі кваліметричного підходу / Г. А. Дмитренко. – К. : ІЗМН, 1996. – 184 с.
13. Єльнікова Г. В. Основи адаптивного управління : курс лекцій / Г. В. Єльнікова– К : ЦППО АПН України, 2002. – 133 с.
14. Єльнікова Г.В. Управлінська компетентність / Г.В. Єльнікова. – К. : Ред. загальнопед.газ., 2005. –128 с
15. Єльнікова Г.В. Управлінська компетентність : методичні матеріали / Г. В. Єльнікова. – К. : Ред. загальнопед. газет, 2005. – 128 с.

16. Живодьор В. Ф. Теорія і практика вищої професійної освіти : навчальний посібник / В.І. Сігова, В.Ф. Живодьор, О.М. Рудь, Л.М. Артющікіна. - Суми : РВВ СОІППО, 2013. - 355 с.
17. Живодьор В. Ф. Управління інформаційними зв'язками : Навчальний посібник / В. Ф. Живодьор, О. І. Крюков, С. М. Луценко, С. П. Ніколаєнко, С. В. Пухно. - Суми: ФОП Цьома С. П., 2017. - 315 с.
18. Завадський Ю. С. Менеджмент. - У 3 т. - Т. 1. - К. : Вид-во Європ. ун-ту. - 2001. - 542 с.
19. Загальні основи педагогіки : навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки / [уклад. : Т. М. Максименко, Д. О. Козлов]. - 2-ге вид. доп. і перероб. - Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. - 192 с.
20. Закон України «Про вищу освіту» (Документ 2984-14, чинний, поточна редакція - Редакція від 05.12.2012, підстава 5460-17). - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>
21. Закон України «Про дошкільну освіту», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2001 № 2628-ІІІ. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
22. Закон України «Про загальну середню освіту» від 13.05.1999 № 651-ХІV [чинний, редакція від 05.12.2012, підстава 5460-17] // Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Уклад. : О. О. Любар; За ред. В. Г. Кременя. - К. : Знання, 2005. - С. 623-644 ; [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
23. Закон України «Про освіту», уведений в дію Постановою ВР № 1144-ХІІ (1144-12) від 04.06.91, ВВР, 1991, № 34, ст.452 // Історія української школи і педагогіки : Хрестоматія / Уклад. : О. О. Любар; За ред. В. Г. Кременя. - К. : Знання, 2005. - С. 577-600 ; [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
24. Інноваційний менеджмент в освіті : навчально-методичний посібник / укладачі: О.Г. Козлова, А.А. Сбруєва, М.О. Лазарєв, Д.О. Козлов. - Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. - 226 с.
25. Кадровий менеджмент: навчальний посібник для слухачів магістратури педагогічних вищих навчальних закладів / О.Г. Козлова, В.Ф. Живодьор, І.І. Гавриленко. - Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. - 180 с.
26. Калініна Л. М. Система інформаційного забезпечення управління загальноосвітнім навчальним закладом : Монографія / Л. М. Калініна. - К. : «Айлант», 2005. - 275 с.
27. Касьянова О. М. Моніторинг управління навчальним закладом / О. М. Касьянова. - Х. : Основа, 2004. - 96 с. - (Бібліотека журналу «Управління школою»).
28. Керівник адміністративної служби : навчально-методичний посібник / укладачі: А.А. Сбруєва, О.Г. Козлова, Г.Г. Довгополова. - Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. - 187 с.

29. Козлова О. Г. Інноваційна культура: сутнісні характеристики / О. Г. Козлова, Р. В. Миленкова. – Суми. : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2007. – 140 с.
30. Козлова О. Г. Керівництво громадянським вихованням студентської молоді : навч.-метод. посібник / О. Г. Козлова, Т. В. Гребеник. – Суми : Університетська книга, 2011. – 188 с.
31. Конвенція ООН про права дитини (20 листопада 1989 року) (редакція зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 генеральної асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021
32. Конституція України, прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р., зі змінами, внесеними згідно із Законом № 2222–VI від 8 грудня 2004 року / Україна. Верховна Рада. – К. : Велес, 2008. – 47 с. ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
33. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності : [Постанова Президії від 19 квітня 2000 Протокол № 1-7/4-49] // Освіта України. – 2000. – 9 серпня. – С. 6 ; Шлях освіти. – № 3. – С. 7–13.
34. Концепція національного виховання [Рішення Колегії МОН України від 25.06.09 року. Протокол № 7/2-4] // Рідна школа. – 1995. – № 6. – С. 19–25; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/4310/
35. Кочубей Н. В. Освіта в наукомістному ризикогенному суспільстві : управлінський аспект освітніх інновацій / Н. В. Кочубей // Інновації у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя: методологічні, змістові та методичні засади : [монографія] / [за ред. проф. А. А. Сбруєвої]. – Суми : Видавництво «Мак День», 2011. – 432 с. – С. 61-80.
36. Крижко В. Теорія і практика менеджменту в освіті : Навч. посібник / В. Крижко. – К. : Освіта України, 2005 – 256 с.
37. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту : Підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – К. : Академ-видав, 2003. – 416 с.
38. Левченко Л. С. Маркетинг в освіті : навчально-методичний посібник / Л. С. Левченко. – Суми : ТОВ «Друкарський дім «Папірус», 2012 р. – 86 с.
39. Левченко Л. С. Стратегічний менеджмент в навчального закладу : навчально-методичний посібник / Л. С. Левченко. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – 141 с.
40. Луговий В. І. Управління освітою : Навч. пос. для слухачів, аспірантів, докторантів спец. «Державне управління» / В. І. Луговий. – К. : Вид-во УАДУ, 1997. – 302 с.
41. Лук'янихін В. О. Менеджмент персоналу : Навч. посібник / В. О. Лук'янихін. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2003. – 592 с.
42. Мартиненко М. М. Основи менеджменту : Підручник / М. М. Мартиненко. – К. : Каравела, 2005. – 496 с.

43. Менеджмент організації : навчально-методичний посібник / укладачі: Є.М. Хриков, О.Г. Козлова, Д.О. Козлов. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 382 с.
44. Мескон М. Основы менеджмента : пер. с англ. / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури / [Общ. ред и вступ. статья Л. И. Евенко]. – М. : «Дело», 2000. – 704 с.
45. Моделювання в системі управління освітою: навчально-методичний посібник / [уклад. : О. Г. Козлова, Д.О. Козлов, І. І. Гавриленко, Т. М. Максименко]. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. – 215 с.
46. Муніципальний менеджмент : навчально-методичний посібник / укладачі: М.О. Лазарєв, О.Г. Козлова, Д.О. Козлов. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 140 с.
47. Навчально-методичний посібник до курсу «Управління проектами матеріального та нематеріального виробництва» для студентів заочного відділення : навч.метод. посіб. / укладачі: А.А. Сбруєва, О.Г. Козлова, О.О. Штань. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – 104 с.
48. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом : навчальний посібник / Т. М. Десятов, О. М. Коберник, Б. Л. Тевлін, Н. М. Чепурна. – Харків: Видавнича група «Основа», 2003. – 240 с.
49. Національна доктрина розвитку освіти [від 17.04.2002 № 347/2002] // Історія української школи і педагогіки : Хрестоматія / Уклад. : О. О. Любар; За ред. В. Г. Кременя. – К. : Знання, 2005. – С. 644–658 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>
50. Національна стратегія розвитку освіти на 2012-2021 роки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
51. Прийняття рішень в адміністративному менеджменті : навчально-методичний посібник / укладачі: О.Г. Козлова, Д.О. Козлов, В.Ф. Живодьор. – Суми : вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. – 124 с.
52. Психологія управління: навч.-метод. посібник / укл. О.І. Скоробагатська, О.Г. Козлова, Д.О. Козлов. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – 137 с.
53. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу: навч. посіб./ Л. В. Пшенична. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. – 520 с.
54. Пшенична Л. В. Менеджмент в освіті : Навчально-методичний посібник Менеджмент в освіті / Л. В. Пшенична. – Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2012. – 216 с.
55. Пшенична Л. В. Управління фінансово-економічною діяльністю : навчально-методичний посібник: навчально-методичний комплекс для магістрів спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом» / Л.В. Пшенична. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. – 264 с.

56. Робинс Стивен П., Коултер Мери. Менеджмент: пер с англ. – М. : Вільямс, 2002. – 880 с.
57. Сбруєва А. А. Інноваційні моделі управління навчальним закладом : аналіз зарубіжних досліджень / А. А. Сбруєва, О. Г. Козлова // Інновації у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя: методологічні, змістові та методичні засади : [монографія] / [за ред. проф. А. А. Сбруєвої]. – Суми : Видавництво «Мак Ден», 2011. – 432 с. – С. 199-226.
58. Сбруєва А. А. Аналіз зарубіжних досліджень інноваційних моделей управління навчальним закладом / А. А. Сбруєва, О. Г. Козлова // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. – К., 2012. – Т. 3(36). – С. 175-184.
59. Скібіцька Л. І. Менеджмент : Навч. посібник / Л. І. Скібіцька, О. М. Скібіцький. – К. : Центр учбової літ., 2007. – 416 с.
60. Сухарський В. С. Менеджмент : Навч. посібник / В. С. Сухарський. – Тернопіль : Астон, 2004. – 352 с.
61. Сучасні концепції менеджменту : Навч. посібник / За ред. д-ра екон. наук, проф. Л. І. Федулової. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 536 с.
62. Теоретико-прикладні аспекти управління закладами освіти : науково-методичний посібник / За ред. Л. М. Калініної. – К. : ПП «Актуальна освіта», 2002. – 310 с.
63. Теорія організації : навчально-методичний посібник / укладачі: О. Г. Козлова, А. А. Сбруєва, Д. О. Козлов. – Суми : вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – 228 с.
64. Технології комп'ютерних мереж в управлінні організацією : навч.-метод. посіб. / [уклад. : В. Г. Шамоня, Т. М. Максименко]. – Суми : ФОП Цьома С. П., 2017. – 126 с.
65. Трансфер технологій : навчально-методичний посібник / укладачі: О. Г. Козлова, М. О. Лазарєв, Д. О. Козлов, А. А. Сбруєва, О. І. Скоробагатська. – Суми : вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – 164 с.
66. Управління проектами матеріального та нематеріального виробництва : навчально-методичний посібник / укладачі: А. А. Сбруєва, О. Г. Козлова, М. В. Тарабан, Д. О. Козлов. – Суми : вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – 180 с.
67. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом: Навч. посібник / Є. М. Хриков. – К. : Знання, 2006. – 365 с.
68. Хриков Є. М. Методологічні засади педагогічного дослідження: монографія / Є. М. Хриков. – Х., 2017. – 237 с.
69. Хриков Є. М. Система управління якістю адміністративних послуг. Навчальний посібник / Є. М. Хриков. – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – 208 с.
70. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом. Навч. посіб. Ч. 2. / Є. М. Хриков. – Х.: ФОП Андреев К. В., 2016. – 338 с.
71. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом. Навч. посіб. Ч. 1. / Є. М. Хриков. – Х. : ФОП Андреев К. В., 2016. – 354 с.

